Sþ. 740. Tillaga til þingsályktunar [394. mál]

um ráðstafanir til að lækka raforkukostnað í gróðurhúsum.

Flm.: Margrét Frímannsdóttir.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að beita sér fyrir því við stjórnir Landsvirkjunar og Rafmagnsveitna ríkisins að garðyrkjubændum verði gefinn kostur á hagkvæmum kaupum á raforku til lýsingar í gróðurhúsum til þess að styrkja samkeppnisaðstöðu innlendrar ylræktar gagnvart innflutningi.

Greinargerð.

Árið 1985 var að beiðni Sambands garðyrkjubænda gerð athugun á notkun lýsingar við garðyrkju. Upplýsingar um orkunotkun voru fengnar frá Rafmagnsveitum ríkisins og Rafveitu Hveragerðis en upplýsingar um lampafjölda og notkunartíma þeirra frá garðyrkjubændum. Í þessari athugun kom fram að heildarnotkun garðyrkjustöðva, sem skipta við Rafmagnsveitur ríkisins, var þá 792 759 kwst. og af þeirri notkun voru 357 674 kwst. vegna lýsingar við plöntuuppeldi, eða um 45% af heildarnotkun.

Hér á landi hófst notkun lýsingar við uppeldi plantna fyrst að einhverju marki um 10 árum áður en þessi athugun var gerð. Það sést því hve þróunin hefur verið hröð. Fram

kemur í áðurnefndri athugun að með eðlilegum vexti þessarar atvinnugreinar og áframhaldandi aukningu á notkun lýsingar við ræktun á grænmeti og blómum megi reikna með rúmlega þreföldun á heildarorkunotkun á næstu árum.

Ef litið er á hvaða áhrif aukin notkun lýsingar við uppeldi plantna hefur kemur í ljós samkvæmt tölum frá Sölufélagi garðyrkjumanna að innlend framleiðsla á grænmeti, svo sem tómötum, gúrkum og papríku, kemur nú fyrr á markað en áður. Þannig voru til dæmis tómatar, ræktaðir hér á landi, ekki komnir á markað fyrr en í maí árið 1975. Tíu árum seinna, þegar lýsing hafði stóraukist, voru þeir mánuði fyrr á ferðinni. Sama gildir um ræktun á gúrkum og papríku. Lýsing í gróðurhúsum gerir það að verkum að hægt er að hefja uppeldi plantna fyrr og þær eru því fyrr komnar á markað. Einnig er hægt að stýra ræktun betur þannig að minni hætta er á offramleiðslu yfir sumartímann og nýting gróðurhúsa verður betri. Þetta skilar sér svo til neytenda í lægra verði á grænmeti. Ferskt innlent grænmeti er lengur á boðstólum og minnkandi þörf fyrir innflutning.

Rannsóknir sýna, bæði hérlendis og erlendis, að sá liður ræktunar, sem svarar best lýsingu, er framleiðsla á græðlingum. Notkun lýsingar við blómarækt hefur, eins og þegar um grænmeti er að ræða, gert það að verkum að sá tími, sem íslensk blóm eru á markaðnum, hefur lengst og þörfin á innflutningi blóma minnkað.

En þótt þörfin á innflutningi blóma og grænmetis hafi minnkað þarf það ekki að þýða að dregið hafi úr innflutningi. Tollar og skattar af innflutningi hafa lækkað en söluskattur er kominn á alla innlenda framleiðslu. Samkeppnisaðstaða innlendrar garðyrkju er því erfið og hefur versnað að undanförnu vegna aðgerða stjórnvalda.

Árið 1987 voru flutt til landsins afskorin blóm og pottablóm að verðmæti 45,3 milljónir króna og grænmeti að verðmæti 136,2 milljónir króna.

Íslenskt grænmeti hefur notið velvildar neytenda sem hrein og ómenguð vara. Eiturefnanotkun er tiltölulega lítil og innflutningur þeirra efna, sem hér eru notuð, hefur verið undir ströngu eftirliti.

Í Hollandi, sem er það land sem við skiptum einna mest við, eru allt aðrar reglur um notkun eiturefna en hér. Þær eru mun rýmri og leyfa til dæmis notkun svokallaðra kerfislyfja, þ.e. lyfja sem plantan tekur upp og samlagast henni og eru af þeim ástæðum bönnuð hér. Frjáls og óheftur innflutningur blóma og grænmetis leiðir líka til þess að hingað berast nýir sjúkdómar og meindýr. Benda má á að flesta sjúkdóma og meindýr, sem finnast nú í íslenskri grænmetis- og blómaræktun, má rekja til innflutnings blóma. Slíkt hlýtur að lokum að leiða til aukinnar eiturefnanotkunar ef ekki verður hert eftirlit með innflutningi og spornað þannig við þeirri sýkingarhættu sem hann hefur í för með sér. Það hlýtur líka að vera stefna okkar að vernda og styrkja innlenda framleiðslu á grænmeti.

Aukin raforkunotkun til lýsingar í gróðurhúsum mun lengja markaðstíma innlends grænmetis, draga úr þörfinni á innflutningi blóma og grænmetis, auka nýtingu gróðurhúsa, lækka verð til neytenda en umfram allt tryggja betur aðgang neytenda að góðri og ómengaðri vöru. Það skiptir því ekki litlu að stuðlað verði að aukinni notkun lýsingar við blóma- og grænmetisræktun í gróðurhúsum. Þess vegna er því beint til ríkisstjórnarinnar að hún beiti sér fyrir því að garðyrkjubændum verði gefinn kostur á hagkvæmum kaupum á raforku til lýsingar í gróðurhúsum.